

Asrımızda dini tecdit eden âlim: Said Nursî (ra)

“İslâm güncellenir mi? Bu ne demektir?”

DİNÎ MUSİBETLERİN ARTTIĞI BİR ASIR

Yaklaşık dört yüz yıldır adım adım ahir zamana yaklaştık. Ve nihayet bu gün bizler ahir zamanın tam ortasında bulunuyoruz. Dinî musîbetlerin tarihte en fazla görüldüğü bir asır!

1900'lü yılların başlarında istibdat ve hürriyeti tartıştı İslâm memleketleri.

Ardından cumhuriyet ve demokrasi gibi siyasî mefhumlar hızla gündemimize girdi, çağdaş yönetim biçimleri olarak.

Bin yıllık İslâm geleneğinde adı duyulmayan bu sistemlere dinî çevreler o zaman çabucak bir elbise biçiverdi: Küfür rejimi.

Öte yandan, taassup ölçüsündeki imanımız, Avrupa'dan gelen sefahet rüzgârına, fen ve felsefeden gelen inkâr fırtınasına dayanamadı, sarsıldı, içimize şüpheler girdi, Müslüman olarak bizi dinimizden soğuttu. Biz Müslüman olarak meleklerle inancımızı sorgular olduk, ahiretten şüphe eder olduk, peygamberleri inkâr noktasına geldik, dine gerek olmadığını savunur olduk, kaderi inkâr ettik, daha da ötesi Allah'ın varlığından şüphe ettik. Neticede imanımız sarsıldı, din kardeşliğimiz yara aldı, birbirimize muhabbetimiz bozuldu, husûmetler yol bulup aramıza girdi, kuvvetimiz gitti, gücümüz kırıldı. Düşmanı fark edemez olduk. Müslüman olarak ocağımız darmadağın oldu.

Bir anekdot olsun diye şu bilgiyi paylaşayım: 1710 yılında İstanbul'a gelen İngiliz ajan Humper, hatıralarının 45. Sayfasında aynen şöyle diyor: “Endülüs'ü şarap, fitne, fesat ve başta Aristo olmak üzere Hristiyan felsefelerinin görüşlerini yerleştirerek yıktık ve topraklarını işgal ettik. Aynı metotlarla Osmanlı'yı ve bütün İslâm ülkelerini yıkarak işgal edeceğiz...”

Geldiğimiz nokta malûm.

Ruhunu Siper Eden Âlim

Çizilen bu tablodaki vartaları hâlen aşabilmiş değiliz.

Fakat bu tablonun içinden bir âlim çıktı sonunda, ilmi ve izzetiyle bütün bu fitnelere karşı ruhunu siper etti. Müslümanlara çözüm yolları gösterdi, ümit aşıladı. Padişahın, komutanlara, devletin reisinden vatandaşa kadar İslâm'ı her mecrada tecdit ederek söylemekten çekinmedi.

Bu âlim Bediüzzaman Said Nursî'den başkası değildir. Ömrü harp meydanlarında, esaret zindanlarında, sürgünlerde, memleket hapishanelerinde, gözetim altlarında geçti.

Bu âlimi tanımak, kitaplarını okumak, çağın getirdiği problemlere bir de bu âlimin penceresinden bakmak aslında her fikir ve iman erbabı için bir görev. Ne demiş, hangi probleme nasıl bir çözüm sunmuş; bunu bilmeden bu çağı yakalamak zor. Çünkü Bediüzzaman bu çağın, helâket ve felâket asrının adamı!

Bediüzzaman Tecdit Olarak Neler Yaptı?

Hiç mübalâğa etmiyorum: Bediüzzaman Said Nursî'nin attığı her adım, söylediği her söz, yazdığı her Risale tecdit hesabına geçmiştir. Hayatı ve eserleri meydandadır.

- Asrın başlarında hürriyetin sefahet hürriyeti sayılıp şer'î olmadığı söylemlerine karşı o, hürriyet-i şer'îye kavramını geliştirdi ve hürriyeti savundu. Hürriyeti imanın en has vasfı saydı. Hürriyetin devlet yönetimindeki önemini anlattı.
- Eski Said döneminde meşrûtiyeti, sonraki dönemlerde Cumhuriyet'i ve demokrasiyi dört mezhepten delil getirerek ve hulefa-i raşidini örnek göstererek savundu. Dört hâlifenin her birinin dindar mânâda birer reis-i cumhur olduğunu söyledi.
- Kardeşlik, Milliyetçilik, Barış, Doğruluk, Cihad, Meşveret gibi nice sosyal kavramları Kur'ân'ın değerleriyle yeniden izah etti. Meselâ cihadı, cihad-ı manevî olarak anladı ve uyguladı. Dâhilde kılıçların kınına girdiğini, cihadın ci- had-ı manevî olarak yapılacağını söyledi. Cihad-ı manevî, insanlara şiddet göstermek değil, insanları öldürmek değil, insanları kucaklayarak irşad etmektir, rehber olmaktır.
- Allah'ın varlığı ve birliği, Ahirete iman, meleklerin varlığı, kadere iman ve diğer iman esaslarını çağımız insanının anlayacağı temsillerle, ikna edici üslûplarla ve yeni delillerle anlattı. Kelâm ilminde bir çağ açtı.
- Namaz, Oruç, Zekât, Hac, İhlâs, Takva, İbadet, Duâ, Tövbe, Mağfiret, Tesettür, İctihat, günahlardan arınma, şeytanın yaratılışının ve insanlara musallat edilişinin hikmetleri, Hz. Adem'in (as) Cennetten çıkarılışının hikmetleri, faizin haramlığı, gıybetin haramlığı gibi Müslüman'ın günlük ibadet hayatını ilgilendiren hemen bütün konularda hikmetler üzerinde durdu, aklın soracağı her türlü soruya cevap verdi.

Onun kitaplarında kısa satırlarımıza sığdıramayacağımız bir tecdit fırtınası esiyor.

Bize onu okumak ve anlamak kalıyor. Bizden söylemesi.